

LUGOSI HÍRMONDÓ

XVIII. évfolyam 1. (108.)

8 oldal

2017. április 14.

Március 15. Lugoson

A Lugosi ünnepi megemlékezés délelőtt kezdődött a Murgu Iskola magyar tagozatán irodalmi-történelmi vetélkedővel. Résztvettek az alsó tagozatos kisdíjak és az ötödik osztály, valamint Igazfalváról egy ötödikes tanuló. Amíg a III.-IV.-V. osztályosokból kialakított 5 háromfős csapat bizonyította tudását, addig a

A magyar tagozat alsós tanulói és a vallásórás gyerekek egyesített kórusának, valamint a felnőttek kórusának szolgálata után Pozsár József Lugosi RMDSz elnök beszédében a márciusi ifjak összefogására helyezte a hangsúlyt:

Március 15. a világ minden magyarjának ünnepe. Minden évben megemléjtjük

velünk, elismerjük, hogy művelt, becsületes és szorgalmas nép vagyunk, bizonyítsuk hogy nélkülözhetetlen tagjai vagyunk közösségünknek. Ha van bennünk hit, ha képesek vagyunk az egységes cselekvésre, akkor lesz jövőnk! Nem szabad megtagadnunk magyarságunkat, nem lehetünk közömbösek a magyarságunk sorsa iránt,

legkisebbek Romas Anikó és Madaras Andrea tanítónők irányításával forgókat készítették, zászlókat és Gábor Aron ágyúját rajzolták le.

Minden egyes résztvevő kokárdát készített az előző napon, amit büszkén viseltek a nap folyamán.

A versenyfeladatok kitalálója és a verseny levezetője Király Rozália magyartanár, és Madaras Andrea az iskola aligazgatója voltak, a zsűri pedig – Bors Edit, Kovács László matematikatanárok és Czapp István lelkész (elnök) – a tanulók értékelését végezte.

A feladatok megoldása közben a gyerekek Kossuth-nótákat énekeltek Gáll Zoltán Zsolt zenetanár irányításával.

Mindenki nyertesként távozott, minden résztvevő díjat kapott a Putnok Alapítvány jóvoltából.

Délután az 1848/49-es forradalom és szabadságharc kitörésének 169. évfordulóján Lugoson a jól bevált, hagyományos ünnepség a több évtizedes forгатókönyv szerint zajlott le.

A Városháza melletti Murgu-szobor megkoszorúzásával kezdődött, ahol Langó Ferenc Attila tartott összefoglalást a lugosi és pesti '48-as forradalmi eseményekről.

A Református Templomban ökumenikus istentiszteleten emlékeztünk meg az 1848/49-es hősekről. Czapp István igazfalvi és Gáll Zoltán Zsolt lugosi református lelkészek mellett Dumitreşcu Mihail katolikus plébános hirdetett igét. A házigazda Gáll Zoltán Zsolt a nemzettudat, a hazaszeretet és az önfeláldozás szerepét emelte ki ünnepi beszédében.

a márciusi ifjak összefogását, hazaszeretetét, szabadságvágyát, önfeláldozását. Büszkének kell lennünk, hogy magyarnak születtünk!

A magyar nemzet a tudomány, a kultúra és a sport terén is kimagasló képességű személyiségeket adott Európának és az egész világnak.

Nekünk szórványban élő magyaroknak szent kötelességünk odafigyelni hagyományaink, kultúránk, magyarságunk megőrzésére és továbbadására a következő nemzedéknek. Sok más nemzetiségű személy tiszteletét kiváltja csak az a tény, hogy magyarok vagyunk. Ezt a tiszteletet ki is kell érdemelnünk, becsülettel, szorgalommal, tisztességgel, igazságos magatartással. Ezért kell küzdjünk, ha azt akarjuk, hogy megtarthassuk anyanyelvű intézményeinket, megőrizzük hagyományainkat, szokásainkat. A jövőnkért csak mi vagyunk felelősek. Rajtunk múlik, hogy mi fog történni holnap és holnapután, mi fog történni a következő évtizedekben. A márciusi ifjak képesek voltak félretenni minden egyéni érdeket azért, hogy utódaik szabadok lehessenek. Úgy kell cselekednünk, hogy azok is, akik nem értenek egyet

nem szabad megtagadnunk gyermekeinktől, hogy magyarok maradjanak, azzal hogy nem tanítjuk meg őket a magyar nyelvre, nem ismertetjük meg velük történelmünket, kultúránkat, hagyományainkat!

Én csak arra kérem Önöket, hogy járuljanak hozzá a szórvány magyar közösségünk egységéhez, összetartásához, mert csak együtt tudunk segíteni magunkon, együtt tudjuk megvédeni érdekeinket!

Ha ezt megértjük, akkor méltóak leszünk a márciusi ifjakhoz, és csakis akkor tudjuk ezt a közösséget itt megtartani!

Boldog ünnepet kívánok mindenkinek, aki velünk ünnepel!

Már besötétedett, amikor rendőri felvezetéssel elindult a fáklyás menet a Katolikus Temetőbe, ahol megkoszorúztuk a Szende-család és Jancsó Sándor '48-as hősök emlékművét, itt Langó Ferenc Attila tartott rövid helytörténeti emlékeztetőt.

A Székely Himnusz és a Himnusz eléneklése, valamint a Református és Katolikus Egyház papjainak imái zárták a lugosi megemlékezéseket.

Király Zoltán

Istentől áldott, szeretetben gazdag Húsvéti Ünnepeket, és jó egészséget kíván Önnek és kedves családjának a lugosi RMDSz vezetősége és a Lugosi Hírmondó szerkesztősége

TÁRSADALOM

Mindenki Kalendárium

A Heti Új Szó 21. évkönyvének bemutatójára február 21-én a Lugosi RMDSz székházának kistermében került sor, az Anyanyelv Nemzetközi Napján.

Graur János főszerkesztő bemutatta az évről-évre gazdagabb évkönyvet, mely a szokásos és hagyományos kalendáriumi rész mellett a bánsági magyar kulturális élet elfeledett vagy kevésbé ismert személyiségeit mutatja be vagy hozza vissza a köztudatba. A szerzők komoly kutatómunka alapján vázolják fel azon bánsági magyar emberek életútját, akik méltatlanul a feledés homályába kerültek, évente a kerek évfordulókra helyezve a hangsúlyt.

orvosok megbecsült szintjére emelte.

Dimitrie Nedelcu 1812-ben született Lugoson macedóniai román családban. Pesten végezte az orvosi egyetemet, majd Bécsben fogorvosi képesítést szerzett.

1844-ben V. Ferdinánd király ki-nevezte a pesti egyetem orvosi karára a fogászat nyilvános rendkívüli tanárának. Előadásainak színhelye a Hatvani utcai orvosegyetemi épület bonctani tanterme vagy a Szervita-téri lakásában levő rendelője volt. 36 éven át tanította a pesti egyetemen a fogászatot, működése során a fogászat hatalmas fejlődésen ment át.

a történelmi Magyarország városközpontjainak az arculata. Folytak az építkezések: bankok, iskolák, gyárak, középületek, magánházak épültek, a korabeli jólét bizonyítékai. [Lugoson ekkor épült a főgimnázium (ma Brediceanu Líceum), a Színház, a Pénzügyi Palota (ma Városháza), az Igazságügyi Palota, a Vashíd, a Református Templom, a Népbank (ma Múzeum), a Zárda (volt 5-ös Iskola), a Vágóhid, a Selyemgyár, a Muschong téglagyár, a Kórház, a Vasútállomás, stb.)]

Bartók János – 201 éve született, 140 éve hunyt el – a XIX. század egyik legfelkészültebb mezőgazdája volt, neki állít emléket a szerző, aki mellesleg Bartók Béla nagyapja.

A lovrini születésű **báró Liphay Béla** – 125 éve született – a lepkegyűjtő, a természettudós, akinek gazdag és értékes lepkegyűjteménye a budapesti Természettudományi Múzeumot gyarapítja. Róla neveztek el több állatfajt vagy alfajt is felfedezései nyomán.

Újszentes, magyar telepes református faluként keletkezett 125 évvel ezelőtt. A magyarság lélekszáma nagyjából ugyanannyi, mint a kezdetekkor, – de az utóbbi 25 évben, mint Temesvár alvóvárosa a betelepülések hatására – mára a lakosság alig 10%-át teszi ki!

Dudás József sporttörténeti érdekességeket osztott meg a hallgatósággal. Temesvár és Lugos sportolói a XX. század elején barátián együttműködtek. Megtudtuk, hogy Blaskó Béla Ferenc Dezső a későbbi híres filmsztár – Lugosi Béla – 1902 őszén a Lugosi Torna és Vívó Egyesület tagjaként, mint labdarugó játszott Aradon a Lugos-Arad futballmeccsen.

A több mint 400 oldalas könyv cikkeinek többi szerzője – dr. Jancsó Árpád, Pálkovács István, Kakucs Lajos, Tácsi Erika, Ujj János, Dr. Klepp Ferenc, Hauer Erich, Pogány András, Krestyán Ilona, Eszteró István és mások – nem lehettek jelen a bemutatón, de írásaik fontos és értékes adatokkal, tényekkel járulnak hozzá a nagy példányszámban megjelent kötet sikeréhez.

Király Zoltán

Az idén Arany János születésének 200. évfordulóját ünnepeljük. Az emlékévként alkalmából **Szekernyés Irén** tanárnő ismertette Arany János bánsági kapcsolatait. Temesváron 1903-1948 között működött az Arany János Társaság, mely irodalmi tevékenysége mellett a dél-vidéki alkotók könyvkiadását is felvállalta. Nemes Elemér – igazfalvi, majd lugosi – református lelkipásztor az elsők között zenésített meg Arany-verseket, például a *Tetemrehívással* díjat is nyert.

Dr. Matekovits György tanszékvezető nyugalmazott egyetemi tanár, fogorvos, Nedelkó Döme lugosi születésű fogorvosról írt tanulmányt. A nagy előd a XIX. század közepétől létrehozta Budapesten a fogorvoslás oktatását az egyetemen, mellyel a fogorvosokat is az

Nedelkó Döme 1882-ben hunyt el Budapesten.

Szekernyés János több írással is jelen van a kötetben, ezeket mutatta be röviden:

A **Reformáció** 500 éves évfordulója alkalmából kifejtette, hogy a reformáció – lutheránizmus, kálvinizmus, mint vallás – megjelenése és elterjedése univerzális esemény az emberiség történetében. Az anyanyelv használata a református egyházban az istentiszteleteken és nyomtatásban is a magyar nyelv támogatását, írásbeliségének terjedését is magával hozta.

Az 1867-ben – 150 éve – megalakult az **Osztrák-Magyar Monarchia**. Az 1918-ig tartó időszak a gazdasági fellendülés korszaka, a fejlődés és korszerűsödés évtizedei. Ekkor alakult ki

AKTUÁLIS

Átadták az autópálya egy szakaszát

A Traian Vuia-Igazfalva és a Marzsina közötti kb. 16 km-es autópályaszakasz került átadásra március elején. Megszűnt Igazfalván, Facsádon és Marzsinán az a – főleg kamionokból álló áthaladó – forgalom, mely Nyugat Európából érkezik az országba és a Traian Vuia-Igazfalvi lehajtó helyett Marzsina után kerül csak az országútra.

Ebből a térségből autópályán el lehet jutni a nyugati országokba. Az idén tovább folytatódik a Marzsina – Déva szakasz építése. Az előre nem látott alagutak és a vadállatok élettereinek megőrzése érdekében építendő folyosók kiépítése miatt valószínűleg csak 2018-ra fejeződhet be.

Úthasználati díj

A személygépkocsik az országutak használatáért úthasználati díjat fizetnek 7 napra 3 euró, 30 napra 7 euró, 90 napra 13 euró, egész évre pedig 28 eurónak megfelelő lej. Újdonság a háromhónapos matrica lehetőségének megvásárlása.

Mi az a 102 illeték?

2017. február 1-től eltöröltek összesen 102 illetéket. Zárójelben a törvény száma, amely szerint eddig illetéket fizettek a jogi vagy fizikai személyek.

Nem kell befizetni:

1. A kis- és középvállalkozások támogatása érdekében 20 féle különböző **cégbjegyzési** illetéket 45-250 lej között (L 26/1990.);

2. Két **állampolgársági** bélyegilletéket 1,5-3 lej (L 21/1991.);

3. Hat féle **szolgáltatási** illetéket 22-191 lej között, mint a **22 lejes konzuli illetéket** állampolgárságot és lakhelyet igazoló bizonyítvány vagy az útlevel kibocsátása esetén, **35 lejes konzuli illetéket** személyazonosság igazolása esetén, **191 lejes illetéket** román állampolgárság megadása vagy visszaszerzése esetén, stb. (OG 24/1992);

4. **Rádió és tv illetéket**, melyet a vilánszámlához csatoltan fizettünk fizikai és jogi személyek egyaránt, de értékben különbözőképpen 2,5-50 lej között (L 41/1994);

5. A Hivatalos Közlöny 22 féle **publikálási** illetékét – névváltoztatás, diplomák, bizonyítványok, stb. egyenként 21 lej (L 202/1998);

6. 13 féle különböző bélyegilletéket 5-414 lej között, mint például **5 lejes bélyegilletéket**, melyet alkalmaztak az állampolgársági bizonyítvány, névváltoz-

tatás, személyazonossági kártya változtatása vagy kibocsátása, lakhely-változtatás, ideiglenes személyazonossági kártya kibocsátása vagy kérvényilleték kibocsátása esetén a nemzeti nyilvántartási regiszterből, **15 lejes bélyegilletéket**, névváltoztatáskor, **6-84 lejes** illetéket sofőrvizsga esetén, **60-414 lejes** illetéket autók vagy utánfutók beiratása esetén (L 117/1999);

7. **10 lejes illetéket** erkölcsi bizonyítvány (cazier judiciar) 4 féle **apostil** (széjegyzet) **illetéket** 3-44 lej között (OG 128/2000);

8. **100 lejes pótilletéket** ideiglenes egyszerű útlevel kibocsátása esetén (L 248/2005);

9. Román állampolgárok külföldön igénybevetett 25 féle **konzuli** illetéket különböző anyakönyvi iratok, útlevel, személyi igazolvány, stb. kibocsátása esetén 10-135 euró között (L 198/2008);

10. **Halászati** illetéket (OUG 23/2008);

11. **Nyugdíj**akból történő levonások, befizetési bizonyítványok, stb. kibocsátása esetén 4 féle **illetéket** 15-17 lej között (L 263/2010);

12. **20 lejes illetéket** adóügyi bizonyítvány (cazier fiscal) esetén (OG 39/2015);

13. Több száz vagy több ezer lejes **zöldilleték** autók beiratása esetén (OG 9/2013).

VÁROSUNK

● A Lidl aruházlánc nyugati országrészt kiszolgáló központi raktárának átadása után Lugoson megnyílt a Kaufland szupermarket üzlete is a Temesvári úton;

● Megkezdődött a szelektív hulladékgyűjtés 67 iglu típusú konténerbe a város területén. A konténerek színe is jelzi, hogy a pirosba vasat, a zöldbe üveget, a sárgába műanyagpalackot, a kékbe pedig papírt, kartont kell bedobni;

● Lugoson gyakorlatilag nincs munkanélküliség! Sőt, naponta 50 autóbusz hozza a munkaerőt 60 km-es körzetből a város területén és az ipari parkban működő vállalatokhoz;

● Folytatódik a járdák aszfaltozása vagy (dale) burkolása, az idén 19 utca kap új aszfaltburkolatot;

● Folytatódik a vízhálózat felújítása;

● Átadásra került a Turisztikai Központ a Temes-parton, a veszélyeztetett kiskorúak nappali központja, a Brediceanu-ház, stb.

● Folytatódik az oktatási, egészségügyi, kulturális és sport intézmények épületeinek a javítása vagy felújítása;

● Új útburkolati jelek (piros-fehér zebra) és új közlekedési táblák kerültek a forgalmasabb gyalogátkelőkhöz, a gyalogosok közlekedés- biztonsága érdekében;

● Továbbra is ingyenes a városban a közszállítás modern buszokkal;

● A színház új Yamaha zongorával gazdagodott.

Összeállította: Király Zoltán

Mennyibe kerül az útlevel?

12 év feletti személynek 5 év érvényességgel egyszerű elektronikus útlevel kibocsátása esetén 258 lej;

12 év alatti személynek 3 év érvényességgel egyszerű elektronikus útlevel kibocsátása esetén 234 lej;

Egyszerű ideiglenes útlevel 1 év érvényességgel 96 lej.

Lugos költségvetése

A Városi Tanács testülete megszavazta a város 2017-es költségvetését eredeti formájában, senkinek a módosítási javaslatai nem kaptak elég szavazatot. 171 millió lejből lehet az idén gazdálkodni, ebben 111 beruházási projekt szerepel. Két ANL tömbház fog felépülni 60 lakással fiataloknak.

MAGYAR TESTVÉRVÁROSUNK SZEKSZÁRD

Szekszárd megyeszékhelyé válásának története

Minden város történetében van néhány olyan fordulópont, amely hosszú időre meghatározta a sorsát. Szekszárd életében ilyen fordulópont 1061, amikor I. Béla király Benedek rendi apátságot alapított. Az évszázadok során a történelem produkált válságos időszakokat, de felvirágzásra is kínált lehetőségeket. Apátságunknak is köszönhetően ezek egyike a mezőváros megyeszékhelyé válásának a története.

Lugos és Szekszárd, mintha összebeszéltek volna, egyszerre, 1779-ben kaptak megyeszékhely rangot, előbbi az akkor kialakított Krassó vármegyében.

A megyeszékhely, mint fogalom, mást jelentett a 14-15. században, mint később és napjainkban. A *tisztelt karok és rendek*, azaz a döntéseket hozó nemesi közgyűlés más-más helyszínen tartotta üléseit. Megyénk földrajzi középpontjának számított a Hőgyészhez közeli Csernyéd, az 1300-1400-as években tartott megyegyűlések helyszíne. A település több száz másikkal együtt, a török idők során elenyészett. Csak a felszabadító harcok után, az 1690-es években vált ismét fontos közigazgatási eseménnyé a megyegyűlés. Változó helyszínek fogadták a hetekig vendégeskedő egybegyűlteket. Hőgyész, Kölesd, Paks és Tolna gyakran lett a vármegye ideiglenes székhelye a tanácskozás idején. Nagy tehertétel lehetett a házigazda földesurak számára a vendéglátás, ezért is támogatták azt a lehetőséget, hogy legyen egy állandó megyeszékhely, és a közgyűlések költségeit fizessék a megye kasszájából. A döntés közvetlen előzménye az 1723-ban született 73. törvénycikk, amely címében is a Tolna megyei helyzetre utalt: „Annak a helynek a földesurak birtokain leendő átengedéséről, hol Tolna és más hasonló állapotban levő megyék törvényszékeiket tartásuk, hivatalos irataikat őrizték s a törvényhatósági hatalmat gyakorolják.” Feladatuk megyebörtön létesítése is a gonosztevők őrzéséhez. A törvény előírta, hogy „amennyire lehet, magoknak a megyebelieknek is nagyobb kényelmére, mindegyik megye közepén fekvő helyen, és városokban” létesüljön a vármegye közigazgatásának és a bíraskodásnak a központi épülete.

Tolna vármegye hamar dönteni akart. Styrum Limburg gróf a simontornyai birtokából tett ajánlatot egy telekre. Ahhoz a várhatóan jó üzlethez ragaszkodott, hogy a megyegyűlések résztvevőit és a vármegye foglyait az ő uradalma lássa el a megye költségére. Elhúzódott a megegyezés,

végül 1727-ben elkészült a 40x42 m-es, kéttornyú megyeháza. Az épületben tanácsstermet, hivatali szobákat, levelestárat, pénztárt, hajdúlakást, börtönt és istállót alakítottak ki.

Simontornya, az első állandó megyeszékhely választás rossz döntésnek bizonyult. A Kapos folyó völgyének mocsaras vidékén emelkedő megyeháza lassan süllyedni kezdett, a börtön celláit ellepte a víz. Sokakat zavart a szomszédos leváztóhely bitófáin himbálózó elitéltek látványa, ami a börtönnapló szerint nem lehetett ritkaság. Már 1747-ben sikertelen alkudozás folyt az új területért a szekszárdi apáttal. Amikor Simontornyán tarthatatlanná vált a helyzet, kapóra jött, hogy Mária Terézia 1777-ben megszüntette a szekszárdi apátságot, és annak javadalomszerző jogait haszonbérek legelő, mészárszék, vendégfogadó, malom, stb. után a Nagyszombatról Budára költöző egyetemnek adományozta. A Benedek rendi apátság helyett Tanulmányi Alap kezdett működni, pécsváradai központtal. Hasznosításra vártak az apátság üresen maradt épületei. Szekszárd várományosa lett a megyeszékhely rangnak. Lassította a döntést, hogy két másik, hasonló nagyságú mezőváros is jogot formált az előnyökkel járó címre. Kölesd azzal érvelt, hogy inkább földrajzi középpontja a megyének, mint Szekszárd. Tolna a történelmi múltjára hivatkozva királyi szálláshely volt és a megyének névadója, Mátyás király is ott tartott országgyűlést, igényt tartott a megyeszékhely rangra. Bizottság alakult, a helyszíni vizsgálatok után 1779-ben született döntés Szekszárd mellett.

Amikor 1794-ben *felszökött a piros kakas a háztetőkre*, a megyeháza és 600 másik épület lett a nagy tűzvész áldozata. Évtizedekig tartó ideiglenes megoldások után, 1828-1833 között elkészült a Pollack

Mihály által tervezett és ma is álló, minden porcikájában szép, klasszicista stílusban épült vármegyeháza. Az épület megfelelt a törvényi előírásoknak. Beköltözött és most is ott működik 13 ezer iratfolyó méter anyagával a megyei levéltár, már a hajdani börtöncellákat is iratregiségek lakják. Diszes tanácstermében ülésezik a megyei közgyűlés, a ház hivatali szobáit átadták a megyei múzeum nagyszerű kiállításainak. Udvarán feltárták az I. Béla Király temetkezési helyének is épült templom maradványait. Az oldalszárny alagsorában kapott helyet a Baka-múzeum. Hatalmas gyűjteménye sok látogatót vonz mostanában, az első világháború századik évfordulójának éveiben.

Szekszárd megyeszékhelyé válásának még voltak hiteles tanúi 1836. augusztus 8-án. Ünnepi megyegyűlésre érkezők szorongtak a nagyteremben. Új főispán, Galántai és Fraknoi gróf Esterházy Károly beiktatása kínált alkalmat az épület avatására. Akkori szokás szerint utólag, az építkezés befejezésekor elhelyezett rézlapra vésvé, majd azt befalazva örökítették meg a nevezetes eseményt. Szép teret alakítottak ki az épület előtt, ekkor helyezték át mostani helyére az 1753-ban állított Szentháromság-szobrot.

Avatóbeszédében az előzményeket is felidézte Sztankovánszky Imre főjegyző: „E helyen, hol I. Béla, királyaink sorában V-ik 1061-ben a Szekszárdi apátságot alapította vala, hol annak hamvai annyi évszázadok óta az örök béke ölen nyugosznak, itt települt nemes Tolna Vármegyének közháza emésztő lángok 1794-ben omladékká tevék azt; azután ismét felépült a Ház míg a legközelebbi években a szükséghez képest bővítve, és ízléssel idomítva, így, amint íme díszben áll... úgy mint egy, a közjó eszközlésére szentelt közöltár.”

Kaczián János Szekszárd

IRODALOM

Női szerepek

Véletlenc márpedig nincsenek. Video gyűjteményünket rendezgetve – pár családi emlék is van közöttük – megakadt a szemem egyikük feliratán: **Milyen nőnek lenni** 1990-ben?

27 éve történt. Kis városkánk lelkes, még szárnyait bontogató tv stábja felkért, négy különböző végzettségű és korosztályú hölgyet, mondják el véleményüket a témával kapcsolatban. Amilyen megtiszteltetés volt ez számomra, olyan lelkesedéssel kezdtem el a riportra való felkészülést. Négy nap volt a felvételig. A stáb házhoz jött, én meg észre sem vettem, hogy miközben gondolataimat összegeztem, lakásunk és saját magam szépítgetése közben, már el is kezdtem élni női szerepeim.

Higgyétek el, az évek során, azóta ha kétszer néztem vissza e riportban fiatalabb önmagam, annál nagyobb öröm volt számomra a **kincs**, amire rájöttem: *női szerepeink szépsége és sokasága*.

Azt, hogy nőnek születünk, tán a Nagy Rendező titka marad, de hogy ezt a leosztott szerepet hogyan éljük meg életünk színpadán, az már nagyon is a mi

felelősségünk!

Kezdetben, gyermekként, babázgatva, játszva még csak tanulgatjuk a szerepeket.

Később, szülői és tanítói odafigyeléssel, tehetségünkre alapozva, élvezettel élhetünk meg a dolgos éveket.

Felnőtté válásunk kezdetén szinte egyszerre kapjuk meg az összes szerepet. Akkor, amikor még csak mindenben kezdők vagyunk.

Feleségek leszünk, édesanyák, hivatásukban helytálló dolgozó nők, szüleiket látogató, majd ápoló gyerekek, közben szorgosan tüsténkedő konyhatündérek, manapság még saját vállalkozásunk mini jogászaik és menedzselői is.

Sokszor úgy érezzük, túl sok ez egyben. Pedig meg lehet felelni türelemmel, okosan. Mérlegelve, beosztva melyik helyzet, pillanat melyik szerepünket kéri tőlünk a legjobb alakítással.

A legfontosabb! Minden cselekedetünket színezzé, szője át a legnemesebb szerepünk: a **nőiességünk!**

Mire az évek során belejövünk szerepeink változatosságába, azt vesszük észre, hogy azok szép lassan kezdenek elhagyni

minket! Gyermekeink felnőnek, elköltöznek, nyugdíjba vonulunk, szüleink elhalnak, az unokák is egyre ritkábban látogatnak. Gyengébbek, elesettebbek leszünk, már nem tetteinkkel, inkább tanácsainkkal segítünk. Mert az élet értelme a tenniakarás, az alkotás öröme, és ha nem lehetünk egy picit is hasznosak, ha nincs szükség ránk, az egyedül maradás, az unalom, a magány, az maga a halál.

Erre jöttem rá 1990-ben, akkor még 37 évesen, és most a hatodik X-szel a homlokomon, egy újabb igazságra! Mégpedig arra, hogy akkor azt a riportot azért is vállaltam, mert Ady szavaival élve: szerettem volna magam megmutatni, hogy látva lássanak. Szerettem volna, ha szeretnének, mert, van úgy az ember, hogyha az egész világ átölelné, az sem lenne elég. Azóta rájöttem, hogy a szeretetre nem várni kell, nem kérni, hanem adni, adni minél többet és kiérdemelni! Utána higgyétek el, jön belőle sok onnan, ahonnan nem is gondolnánk és ez nagyon jó érzés! Ezért érdemes élni! Én boldog és büszke vagyok, hogy nőnek születtem!

Gál T. Olga

Halászi Aladár

Tavaszcvarás

Virágát hozza a bodza,
ágára cinege ül,
az énekét megszakítja,
majd párja után repül.

A méh bimbókat dong körül,
csábítgat, nyiljanak ki,
bennük a nektárnak örül,
baldog, s kaptárba röptül.

E szép napot csak képzelem...
Zúzvara az ágakon,
kövé fagyott minden elem,
hócsizma a lábamon.

Mikor velem vagy...

Mikor velem vagy, minden úgy virágzik,
Míntha tavasz volna, örökké tartó,
Örömkönnymetől minden bú elázik,
Mint delelő naptól a hótakaró.

Örökké kikelet lesz a szerelmünk,
Egymás kezét ha már el nem engedjük.
A csillagok közé is elmehetünk,
Mint égi vendég, ott is ellehetünk.

Ott már a mennykaput nekünk kinyitják,
Hogy megcsodáljanak két boldog embert,
Kik az örömök nektárját kiitták,
És áthajóztak egy veszélyes tengert.

Meg is találták az öröm szigetét,
Hol földi létnek nincs semmi határa,
Így hát felültek egy égi batárta,
Csillagokig vitték szerelmük hírét.

Fülöp Lídia

Gondolatok

Elfeledtem a nevemet
Újra kell keresztelkednem
A vezetéknevem legyen
A mostani keresztnevem.
Ha majd e dolog összejön
Magamra én sem ismerék
Mehetek bátran világgá
Tartani a tenyeremet.

Cica, cica, cicafarka
Dörgölődik jobbra balra
Egeret fogni nem szeret
Lesi a vajas kenyeret.
A vaj csúszik és lemegyen
A kenyér marad egy helyben.
Jön kis kutya nagy sebesen,
Bekapja és tovább megyen.

Hej március jó hogy jöttél
Félrehúzódik a nagy tél.
Aranysugaras a nappal
Köszönt ránk fényes kalappal.
Nem kell nekünk nagykabátunk
Szegre vele! – már nem fázunk
Nem fűjjük a két kezünket
Ásogatjuk a kertünket.

Eladó a régi házunk,
Nem jön vevő, akit várunk.
Nem jön aki kimeszelne,

Szőlőtökét ki metszene.
Udvarát a szél seperi,
A szemétét messze viszi,
A nagykaput nincs ki nyissa:
Messzire ment a gazdája.

Szatmárhegy, 2017.03.15.

Köszönöm Uram!

Köszönöm Uram, hogy magyar vagyok
Köszönöm, hogy magyarul dalolok,
Köszönöm, Szent István utód vagyok
S vezéremnek mondhatom Árpádot.

Ez nem képzelet, ez igaz való!
Istenem előtt nem vitatható
Hogy úgy szeretsz Te Uram bennünket
Emberséggel töltöd meg lelkünket.

Mi elférünk e keskeny földtekén
Nem kérjük azt, ami nem a miénk
Csak azt kérjük Uram: Te légy velünk
Úgy tűrhető lesz a mi helyzetünk.

Messziről jöttek drága Óseink
Pihentek kősziklák vad bércein
Kenyerüket pótolta az ima
Italukat a kéklő vén Duna.

S mi késő utódok: magyarok, kik
Titokban mindig csak imádkozunk
Templomainkban, de még otthon is
Köszönünk mindent Drága Jó Urunk!

Szatmárhegy 2017.03.16.

LUGOSI HÍRES EMBEREK

Posipal József Jupp (1927 – 1997)

Lugoson született 1927. június 20-án, az anyja magyar daruvári (Darova) Hillier Anna Mária, az apja Posipal Peter lugosi német származású pékmester.

Anyanyelvi szinten beszélt magyarul és németül.

Lugoson nevelkedett, az általános iskolát itt járta, megkezdte a gimnáziumot is, de 1943-ban előrelátó szülei elküldték Hannoverbe, ahol műszerész-tanonc volt, majd onnan egy hadianyaggyártó vállalathoz került, ahol a második világháború alatt lőszert gyártottak.

A futballozást a Temes-parti grun-dokon szerette meg, majd a Vulturii csapatában és a gimnáziumban folytatta.

„A Németországba érkező, focizni vágyó fiúnak kedvezett a szerencse, 1943-ban ugyanis játéklehetőséget kapott a kelet-európai országokból ott letelepedett fiatalok Weissen Adler nevű csapatában, amely barátságos mérkőzésén a legjobb teljesítményt nyújtók közé tarozott. A meccsen jelen volt a TSV Badenstedt edzője is, aki 1943 őszén az amatőr klub ifjúsági csapatába igazolta az ügyesen cselezgető Jupp Posipalt, amely színeiben 1944-ben is játszott. Az 1945-1946. évi idényben a Blau-Weiss Wölpinghausen, 1946 tavaszán pedig az SV Linden 07 ifjúsági csapatában csiszolta technikáját és vált megbízható futballistává. Első profi labdarúgó szerződését 1946 nyarán Hannoverben írta alá, ahol 1949-ig az Arminia együttesében kergette a labdát. Az Arminia edzője az 1949. tavaszi idény befejezése után a Hamburger SV szakvezetője lett, ahová csak akkor távozott, amikor teljesítették kívánságát, Posipalt is a HSV-hez igazolták. Hamburgban magas szinten 1958-ig játszott, amikor befejezte aktív sportolói pályafutását. A HSV színeiben 288 mérkőzésen szerepelt és 58 gólt szerzett.

Sepp Herberger szövetségi kapitány 1950-ben a bajnoki mérkőzéseken rendszeresen kitűnt Jupp Posipalt meghívta a második világháború utáni első hivatalos mérkőzését játszó nyugatnémet válogatottba. Ekkor derült ki, hogy a lugosi származású fiú hivatalosan még román állampolgár. Nyugatnémet állam-

polgár 1951-ben lett, amikor bemutatkozhatott a válogatottban, amely tagjaként 1951. és 1956. között 32 mérkőzésen szerepelt és egy gólt szerzett. Először Berlinben 1951. június 17-én a Törökország (1-2) elleni, utoljára pedig Hannoverben 1956. szeptember 15-én a Szovjetunió (1-2) elleni meccsen öltötte magára a címeres mezt. Válogatott futballistaként az egyetlen gólt Kölnben, 1952. május 4-én az NSZK – Írország (3-0) találkozóon lőtte. Dicsőségére válik, hogy 1953-ban egyedüli német labdarúgóként tagja volt a Világválogatottnak, amely a londoni Wembley Stadionban barátságos mérkőzést játszott Anglia válogatottjával. Klubhűségéért a hamburgi csapat tagjainak példaképévé és a szurkolók kedvencévé vált. A köztiszteletet többek között azzal érdemelte ki, hogy többször visszautasította a Real Madrid átigazolási javaslatát és a stoplis cipők szögre akasztásáig becsülettel szolgálta a HSV ügyét. Hamburgban sok örömben volt része. Örömebe azonban egy kis ürmös is vegyült, mert klubcsapatával egyszer sem lett Nyugat-Németország bajnoka. Kárpótlásként 1954-ben az NSZK válogatottjával világbajnok címet nyert, miután a VB július 4-i berni döntőjében 3-2 arányban múlták felül a négy éve és 33 napja veretlen Puskásék Aranycsapatát, amely a finálé 9. percében már 2-0 arányban vezetett.

Jupp Posipal labdarúgó pályafutásának befejezése után néhány évig a Hamburger SV klubvezetőségének tagjaként tevékenykedett.

Életének utolsó éveit súlyos depressziós állapotban töltötte, amit fitalkori szomorú emlékeivel, a szüleivel való családi kapcsolat kényszerű megszakításával és a hadianyaggyárban az emberek halálát okozó lőszerkészítésével hozott összefüggésbe.

1997. február 21-én életének 70. évében szívelégtelenségben az Eppendorfi kórházban hunyt el és a hamburgi temetőben helyezték örök nyugalomra.

Fia Peer Posipal apja példáját követve a labdarúgásnak hódolt, hátvédként a Hamburg U19, a Preussen Münster és az Eintracht Braunschweig csapatában játszott.” (Dudás József: Josef Jupp Posipal, Mindenki Kalendárium, 2016.)

A Lugoson élő Posipal Peter, Posipal Jupp József egyenes ági rokona, aki elmondta, hogy jól ismerte a Lugoson született és nevelkedett focistát. Az 1954-es V. labdarúgó világbajnokságon a Magyarország-Németország közötti döntőben, melyet Svájcban rendeztek, a magyar Aranycsapat ezüstérmes lett Bernben a Wankdorf stadionban. Posipal József adta a győztes gólpasszot, így lett 3-2 az eredmény a németek javára. A neves jobb hátvéd, nyugatnémet válogatott világbajnok, német labdarúgó, mivel jól ismerte a magyar nyelvet, Puskás Ferencsel – Öcsivel – magyarul társalgott a világbajnoki döntő mérkőzés idején. A harmad-unokatestvér és családja körében ma is él a híres előd emléke.

Dudás József hangsúlyozta, hogy a romániai magyar sportolók esetében sűrűn tetten érhető a származás és a nemzetiség elhallgatása és a név románosítása, valamint egyszerűen román sportolókként emlegetik őket. Ez történt Posipal József esetében is, pedig végig lugosinak vallotta magát, sajnos nem tudott visszatérni, hazalátogatni szülővárosába, ahol megtanult focizni és technikás, erőteljes profi játékos lett.

Király Zoltán

AKTUÁLIS

Eltemettük a telet

A lugosi 6-os számú napközis óvoda mindkét csoportja az Eftimie Murgu Általános Iskolába látogatott. Meghívást kaptunk egy közös farsangi mulatságra, mókázásra, ahol részt vettek óvodások, iskolások, szülők, nagyszülők, óvónők (Benczö Mária,

Gergely Ildikó, Szolcsik Tünde, Túri Ildikó) és tanítónők (Madaras Andrea és Romas Anikó).

Ötletes és érdekes jelmezek vonultak fel és mutatkoztak be: Pókember, Varázsló, Virág, Hercegnő, Herceg, Királynő, Buba Mester, Kalóz, Hófehérke, Elsa (Disney), Méhecske, Sárkány, Bohóc, Batman, Superman, Angyalka, Pillangó, Star Wars, Scooby-Doo és még sok más. Bemutatkozás után mindegyik jelmezt oklevéllel jutalmazták, majd a gyermekek, szüleikkel együtt, különböző alkotó műhelyekben dolgozhattak: hajtogatás, bohóc-színezés és -ragasztás, csákókészítés, színes sóval való festés, stb.

Ezután jött az illatos-porcukros fánk, ezért hálásak vagyunk Vas Laura szakácsnőnek és Varga Emília dadáknak.

Végül körjátékokkal és tánccal zárult a fergeteges mulatság.

Köszönjük szépen Madaras Andrea aligazgatónőnek és Romas Anikó tanítónőnek a meghívást, hisz egy nagyon kellemes délutánban volt részünk. Ovisaink úgy búcsúztak el, hogy "Jövünk holnap is!"

Gergely Ildikó

Kisrégiós találkozó

A lugosi RMDSz székházban találkoztak a lugosi, facsádi, igazfalvi, nagybodófalvi, szapáryfalvi és bégamonostori RMDSz szervezetek elnökségei, polgármesterei, alpolgármesterei, az egyházak és a civil szervezetek képviselői. A Temes megyei RMDSz elnökség részéről részt vett Halász Ferenc (elnök), Molnár Zsolt, Molnár András és Oláh Gábor.

Elemeztük a 2016-os parlamenti választáson elért eredményeket, és mivel nagyon gyengék voltak, megbeszéltük hogyan tudnánk jobban megszervezni a következő választásokat, hogyan tudnánk felébreszteni a magyarság iránti érzelmeket, hogy tudnánk eljuttatni az információkat minden magyar érdekeltségű emberhez. Elhatároztuk, hogy bővíteni és aktualizálni kell a telefonos listákat és az információ eljuttatásában az SMS küldés nagyobb szerepet fog kapni. Ezért megkérünk mindenkit segítsen a telefonszámok nyilván tartásának bővítésében és felújításában.

Másik téma a pályázatok beadása és a székházak működtetése volt.

Pozsár József

Farsangi bál

Az idei farsangi bálon több mint száz személy vett részt. A batyusok (30) és a vendéglői ételleket fogyasztók (73) társaságát megtisztelte a város polgármestere is. A Murgu Iskola magyar tagozatának alsós kisiskolásai maszka ruhába öltöztek, mellyel nagy sikert arattak. A mellékelt kép tanúsítja az álarcosok sokszínűségét. A talpalávalót a helyi Flamingó együttes húzta reggel.

Kovács László

Oscar-díjas magyar kisfilm

Deák Kristóf Mindenki című – angol címe Sing, sing, sing – kisfilmje elnyerte az idei Oscar-díjat a legjobb élő szereplős rövidfilm kategóriában. A film két kőritalány barátságáról, szolidaritásáról, az igazságtalanságok elleni felszólalás szükségességéről, az elnyomás elleni küzdelem fontosságáról szól, sikere a két gyermekszereplő – Gáspárfalvi Dorka és Haisz Dorottya – természetes játékának, a kettőjük közt meglévő láthatatlan kapcsolatnak köszönhető. A két ifjú színésznő többéves tapasztalattal a hátuk mögött részt vettek már reklámfilmekben, szinkronizáltak, forgattak például Mr. Beannel és elvégezték a kaszkadőriskolát is.

Király Zoltán

Új forintos bankjegyek

Magyarországon 2016. szeptemberében került forgalomba az új húszezerforintos bankó. Meghosszabbították a régi húszezres forgalomba maradását, így 2017. végéig marad érvényes fizetőeszköz, de a bankok és a posta pénztárai 3 évig, a MNB pedig 20 évig díjmentesen becsereleli új pénzre.

Az idén megjelent az új kétezres és ötezer forintos címletű bankjegy. A régi kétezresek és ötezezesek 2017. július 31-ig maradnak forgalomban. Ezeket is a bankok és a posta pénztárai 3 évig, a MNB pedig 20 évig díjmentesen becsereleli új pénzre. **KZ**

ELADÓ Fülöp Lídia háza akciós áron eladó! Alapterület telek 369 négyzetméter, amiből 2 ár kert. Száraz kapubejárat, előszoba, 2 szoba, konyha, fürdő, kamra, gang, pince, gázfűtés, kanalizálás. Irányár 52.000 euró. Telefon: 0261 754 191. vagy 0723-295470.

Meghívó

Május 27-én a Nemzedékek Találkozója 10 órakor istentisztelettel kezdődik a Református Templomban, 11 órától osztályfőnöki órák, magánbeszélgetések. Kérjük a Lugoson lakó volt magyar diákokat értesítsék időben távol élő volt osztálytársaikat.

Este 20 órai kezdettel magyar bálát szervezünk a volt Tiszti Kaszinó (Casa Armatei) nagytermében, ahova szívesen várunk minden szórakozni vágyó embert. A talpalávalót a Flamingó zenekar szolgáltatja. A belépő menüt igénylőknek 60 lej, a batyus résztvevőknek 30 lej személyenként. Feliratkozás és bővebb tájékoztatás az RMDSZ székházban Benczö Máriánál kedden 18-20 óra között, szombaton és vasárnap 10-12 óra között, telefon: 0256/353 240.

Lugosi RMDSz

HASZNOS TELEFONSZÁMOK:

Mentők, tűzoltók, rendőrök:	112	Meridian (víz):	0256-351750
Kórház:	0256-353730, 353731	Salprest (szemét):	0256-352830
Tűzoltóság:	0256-351560	Murgu iskola:	0256-351744
Rendőrség:	0256-351212	Magyar óvoda:	0256-358441
Közrendőrség:	0256-353324	Színház:	0256-354013
Csendőrség:	0256-353511	Kultúrház:	0256-353253
Református parókia:	0256-351103	Munkaerő Hivatal:	0256-351812
Katolikus plébánia:	0256-351758	Vasútállomás tudakozó:	0256-359679
RMDSz:	0256-353240	Telekom info:	0256-118932
Polgármesteri Hivatal:	0256-352240	Ermis kábelTV:	0256-376888
Városháza (ingyenes):	0800-801000	MOL benzinkút:	0256-358377
Gáz (ingyenes):	0800-800928	Munkaügyi Hivatal:	0256-351776
Gáz Marosvásárhely:	0265-200928; 0265-200366; 0801-000366; 0800-800900; 0800-800366.	Törvényszék:	0256-352372
		Pénzügyi Igazgatóság:	0256-351673
		Kereskedelmi Kamara:	0256-354920

Sorel-Amigo Kft Lugos

Somesului utca 18. szám; Ion Vidu utca 15. szám
Tel.: 0256-351325. vagy 0256-351108.
E mail: sorelamigo@yahoo.com

A Sorel Amigo Kft forgalmaz több ezer színben számítógépen előállítható, az EU követelményeknek megfelelő, környezetbarát, holland importból származó, vízben oldódó, bármely típusú autóra alkalmas metalizált vagy fényes festéket. Bővebb felvilágosítás a fenti címeken vagy telefonokon. Kaphatók még festékek – Trilak, Dűfa, Köber, Azur – különböző építkezési anyagok és villamossági cikkek, minden nagy választékban.

Lakatos család

HIVATALOS FORDÍTÓ LUGOSON

Hivatalos engedéllyel rendelkező fordító magyar, román, angol nyelvű szövegek fordítását vállalom bármilyen szakterületről, jutányos áron, sürgősségi esetben is. Érdeklődni lehet a 0743-101353 telefonszámon illetve személyesen a Magnoliei utca 15. szám alatt.

☞ **VÁSÁROLOK** 1950 előtt készült képeslapokat. Érdeklődni a szerkesztőségben lehet vagy telefonon a következő számon: 0721-236490.

☞ **VÁSÁROLOK** Lugost és a környező magyar településeket ábrázoló régi képeslapokat. Érdeklődni lehet a szerkesztőségben vagy telefonon a következő számokon: 0256-354475, 0721-236490.

☞ **Régi magyar bántási ételek receptjeit várjuk az idősebb olvasóinktól, amelyek lakodalom, Húsvét, Karácsony vagy más események alkalmából készültek.** Érdeklődni lehet a szerkesztőségben vagy telefonon a következő számokon: 0256-354475, 0721-236490.

☞ **Szeretnénk összegyűjteni a bántási magyar lakodalom, eljegyzés, születés, sorozás, bevonulás, temetés vagy más családi esemény rigmusait, mondókait, szertartásait.** Érdeklődni lehet a szerkesztőségben vagy telefonon a következő számokon: 0256-354475, 0721-236490.

TÁMOGATÓINK

A Lugosi Hírmondó állandó támogatóinak névsora:

Raminger Margit – Németország;
Kovács Sándor – Lugos;
Vásári Piroška – Lugos;
Lakatos Pila és Sorin – Lugos;
Farkas József – Szoborsin;

Abrán Regina – Lugos;
Juhász Julianna – Lugos;
Papp Mihály – Gyergyóremete;
Papp Gabriella – Gyergyóremete;
Dr. Higyed István – Lugos.

LUGOSI HÍRMONDÓ

A Lugosi Hírmondó a lugosi magyarok tájékoztatója, politikai, oktatási, közéleti, művelődési, helytörténeti, irodalmi, társadalmi, gazdasági havonta megjelenő szóróanyag.

Kiadó: Putnoky Miklós Alapítvány, Lugos

Szerkesztőség:

Főszerkesztő: Király Zoltán (tel.: 0721-236490).

Olvasószerkesztő: Király Rozália

Szerkesztőbizottság: Király Zoltán (külpolitika, hírek, gazdaság, tel.: 0721-236490), Fülöp Lídia (irodalom, kultúra), Király Rozália (oktatás, helytörténet, kultúra), Kovács László (városi tanács, társadalom), Pozsár József (politika),

Takács Imre, Simon István.

Magyarországi munkatárs: Lugosi Papp János

Budapest (tárca-novella).

Fényképek: Király Zoltán, Kovács László

Tördelőszerkesztő: Dömötör Adriana

Postacím:

305500 = LUGOJ

Str. Viorelelor Bl.C6. Ap.9.

Tel.: 0356-413257.

E-mail: lugosi_hirmondo@yahoo.com

Honlap: <http://temesvaros.ro/intezmenyek/media>

Nyomda: Almariones Kft, Lugos

ISSN 1583-9354.

Megjelenik az RMDSz támogatásával.

Szerkesztői üzenetek:

A Lugosi Hírmondó non-profit jellegű, ingyenes kiadvány, mely pályázat útján elnyert támogatásokból és önkéntes adományokból tartja fenn magát.

Kérjük a tisztelt olvasóközönséget, hogy lapunkat erkölcsileg és anyagiilag támogatni szíveskedjék!

Számítunk az Ön támogatására is!

A szerkesztőség fenntartja magának azt a jogot, hogy a kéziratokat szükség szerint átdolgozza. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza. A cikkek szerzői vállalják a felelősséget írásaik tartalmáért.

Névtelen leveleket nem veszünk figyelembe.

Lapzárta: 2017. április 3.

Hirdessen a Lugosi Hírmondóban!

Tarifáink: reklámok esetén 0,50 lej/cm²-ként, apróhirdetések esetén magánszemélyeknek szavanként 0,50 lej, jogi személyeknek 1 lej. Kiemelt helyen (első oldalon) vagy kiemelt szöveg esetén kétszeres a tarifa. Kifizetés megegyezés szerint. Várjuk tisztelt ügyfeleinket!